

Svampebekæmpelse i vintersæd i begyndende strækning

Mange vintersædsmarker landet over er nu i st. 30-32 (begyndende strækning), og derfor er det fra nu af vigtigt at holde løbende øje med begyndende svampeangreb. I vinterbyg kan der pt. i nogle sorter findes ældre angreb af bygbladplet og skoldplet og lunere vejr fra nu af kan give anledning til begyndende angreb af bygrust i vinterbyg og brunrust i vinterrug. Især i pløjefri systemer skal der også holdes øje med skoldplet i vinterbyg og vinterrug, og dette især ved forfrugt byg eller rug. Skoldplet udvikler sig dog mest i fugtigt vejr. Fra senest st. 32 (2. knæ er udviklet) skal der endvidere være opmærksomhed på septoria i hvede. Selvom det stærke septoria-middel Balaya har en god "helbredende" virkning ved anvendelse på fanebladet, skal der fortsat være et skarpt fokus på behovet for forebyggelse/bekæmpelse af septoria fra begyndende strækning; især i septoria-modtagelige sorter og på lokaliteter med erfaring for større septoria-angreb. Bekæmpelse/forebyggelse af sygdomme i den begyndende strækningsfase kan efter behov/ønske kombineres med vækstregulering og/eller opfølgende bekæmpelse mod tokimbladet ukrudt. Set ift. vækstregulering bedst i st. 31-32, men uden vækstregulering kan en svampebehandling med fordel trækkes til st. 32-33.

Anbefaling svampebekæmpelse i vintersædens begyndende strækningsfase

I tabel 1 ses vores anbefalede svampestrategier mod de forskellige sygdomme i den begyndende strækningsfase i de forskellige vintersædsarter. Tallene i parentes under tabellen (på side 2) angiver skadetærsklen i procent angrebne planter i modtagelige sorter. I tabel 2 er angivet sorterens modtagelighed overfor forskellige sygdomme i strækningsfasen.

Tabel 1. Anbefalede svampestrategier i begyndende strækning i de forskellige vintersædsarter.

Strategi	Middel	Dosis pr. ha	Bemærkninger
Vinterhvede ¹⁾			
T0 St. 29-31	Talius*	0,2-0,25 ltr.	T0 foretages ved meldug på mere end 10% angrebne planter i modtagelige sorter.
T1 St. 31-32 eller	Proline EC 250 + evt. Comet Pro (+ evt. Talius* hvis meget meldug)	0,2-0,25 ltr. + 0,15 ltr. (+ 0,1-0,15 ltr.)	Fra begyndende strækning bør der anvendes en bredspektret løsning som Prosaro EC 250. Ved angreb af gulrust / i meget modtagelige gulrustsorter bør der tilsættes Orius Max 200 EW. Gulrustbekæmpelse holder sig ved et højt smittetryk i maks. 2 uger. Talius tilsættes hvis evt. meget meldug.
T1 St. 33	Prosaro** (+ Talius* hvis meget meldug)	0,25-0,3 ltr. (+ 0,15-0,2 ltr.)	
Vinterbyg ²⁾			
T1 St. 32	Prosaro	0,25-0,3 ltr.	Prosaro foretrækkes ved skoldplet, bygbladplet, bygrust og meldug. Hvis kun bygrust kan 0,25-0,3 ltr./ha Orius Gold anvendes.
Vinterrug ³⁾			
T1 St. 30-32	Prosaro eller Orius Gold	0,25-0,3 ltr. 0,25-0,3 ltr.	I den begyndende strækningsfase skal der holdes øje med både meldug, skoldplet og brunrust. Er der skoldplet foretrækkes Prosaro, mens Orius Gold kan anvendes hvis kun brunrust.

*Talius (reg.nr. 3-201) må anvendes frem til 1/4-2024, og ny Talius EC (reg.nr. 64-135) kan også anvendes.

**Prosaro (reg.nr. 18-667) kan først anvendes i hvede fra st. 33, for at triazolregnskabet i sæsonen kan overholdes.

Noter til tabel 1. Tallene i parentes angiver skadetærsklen i procent angrebne planter i modtagelige sorter.

- 1) Ved begyndende strækning af hovedskuddet bekæmpes meldug (10%) hhv. gulrust (ved forekomst).
- 2) I vinterbyg bør der fra st. 31-32 bekæmpes meldug (25%), bygrust (10%), bygbladplet (10%) og skoldplet (10%).
- 3) I vinterrug bør der bekæmpes brunrust fra hhv. st. 30-31 (25%) og fra st. 32 (10%), meldug fra st. 31 (25%), og skoldplet (10%) fra st. 32 og samtidig fugtigt vejr.

I tabel 2 er angivet de mest modtagelige sorter overfor sygdomme i den begyndende strækningsfase.

Tabel 2. De mest modtagelige sorter for de forekommende sygdomme i begyndende strækning.

Sygdomme i begyndende strækning	Eksempler på modtagelige sorter
Vinterhvede	
Meldug	Alle sorter kan få meldug – især på lokaliteter med erfaringer for meldug – dog er KWS Dawson mindst modtagelig
Gulrust	Alle sorter kan få gulrust – dog ikke Pondus, som er resistent mod de pt. kendte racer
Hvedebladplet (DTR)	Alle sorter kan få hvedebladplet (DTR) – dog er Pondus og Informer mindst modtagelige
Septoria (fra st. 32)	Alle sorter kan få septoria – dog er Pondus, Informer, RGT Stokes, Herup og Kvium mindst modtagelige, mens Chevignon og KWS Dawson er mest modtagelige
Brunrust	Alle sorter kan få brunrust
Vinterbyg	
Meldug	Alle sorter kan få meldug – dog er SY Dakoota og SU Midnight mindst modtagelige
Skoldplet	Alle sorter kan få skoldplet
Bygrust	Alle sorter kan få bygrust – dog er LG Globetrotter mindst modtagelig, mens Valerie er mest modtagelig
Bygbladplet	Manglende data – hold øje i alle sorter
Vinterrug	
Meldug	Manglende data – hold øje i alle sorter
Skoldplet	Alle sorter kan få skoldplet
Brunrust	Alle sorter kan få brunrust

Opfølgende svampebehandlinger senere i sæsonen

I **vinterhvede** skal der uanset hvad foretages en forebyggelse/bekæmpelse af septoria, når fanebladet på hovedskuddene er fuldt udviklede. Her anbefaler vi Balaya med opfølgning på akset af Propulse SE 250 + Orius Gold. Dosis afgøres af sortsvalg og smittetryk af svampe senere i sæsonen.

I **vinterbyg** forventes opfølgning ved begyndende skridning (når stakken netop kan ses) med Propulse SE 250 + Pictor Active + Spredeklæbemiddel, som er en meget stærk blanding mod svampe i vinterbyg og som samtidig er stærkeste blanding forebyggende mod ramularia. Alternativt anvendes Propulse SE 250 + Comet Pro, som fortsat også er en stærk blanding i vinterbyggen.

I **vinterrug** følger vi udviklingen af primært brunrust, og en behandling iværksættes ved angreb. Uanset hvad bør en behandling med Prosaro/Propulse SE 250 + evt. Comet Pro iværksættes inden rugens blomstringsperiode.

Vi følger op med et nyt VÆKST med mere præcise anbefalinger til opfølgende svampebekæmpelse i vintersæden senere i vækstsæsonen.